

СЕКЦІЯ III

Екологічне, економічне та соціальне управління корпораціями

Бондар-Підгурська О., канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Нестеренко С., магістрантка,
Лопасенко О., магістрант,
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ПОСТІЙНОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВАХ УКРАЇНИ

Мінімальні умови для впровадження кайдзен:
*«Во-первых, приверженность высшего руководства.
Во-вторых, приверженность высшего руководства.
И в-третьих, приверженность высшего руководства...»*

Масааки Імаї

В умовах адаптації економіки України до цілей сталого розвитку 21 тисячоліття, необхідності реалізації інноваційної моделі економічного зростання, фінансової, економічної та політичної криз проблема підвищення ефективності управління акціонерними товариствами України набуває особливої актуальності не лише з позиції продовження його життєвого циклу та попередження банкрутства, а й з позиції забезпечення життєво важливих інтересів населення, безпечне й здорове існування якого має стати пріоритетом нації [1, 2].

Реалізувати поставлені економічні, екологічні, соціальні цілі покликана концепція постійного вдосконалення, яку варто застосовувати в діяльності корпорацій щодо кожного бізнес процесу.

Ключовими ознаками процесу взагалі і бізнес-процесу зокрема, слід вважати зміну стану об'єкта і спрямованість на певний результат. Бізнес-процеси підприємства включають у себе широкий спектр різних за своєю природою процесів, що пояснює відсутність усталеного визначення бізнес-процесу. В даний час існує багато визначень поняття бізнес-процесу, які описують його з різних точок зору. Корпорація має близько двадцяти ключових бізнес-процесів, а загальна їх кількість бізнес-процесів може досягати кількох сотень. Від точності та професійності їх проектування, від їх виконання залежить успіх корпорації на ринку.

Основу для класифікації бізнес-процесів становлять чотири базові категорії: 1) основні бізнес-процеси; 2) забезпечуючі бізнес-процеси; 3) управлінські бізнес-процеси; 4) бізнес-процеси розвитку. Так, основними бізнес-процесами є ті процеси, які орієнтовані на виробництво продукції або надання послуг, що представляють цінність для клієнта, та забезпечують одержання доходу для підприємства. Як правило, основних бізнес-процесів на підприємстві порівняно небагато. Забезпечуючі бізнес-процеси – це допоміжні процеси, які призначені для забезпечення виконання основних бізнес-процесів. У загальному виді вони забезпечують ресурсами та послугами всі бізнес-процеси підприємства. Управлінські бізнес-процеси – це бізнес-процеси, які охоплюють весь комплекс функцій менеджменту на рівні кожного бізнес-процесу й бізнес-системи в цілому. Бізнес-процеси розвитку – це бізнес-процеси вдосконалення, освоєння нових напрямків і технологій, а також інновацій. Базові категорії можуть бути розширені додатковими категоріями, внаслідок чого можуть бути виділені кілька десятків різновидів бізнес-процесів [3].

Разом із тим підвищувати ефективність управління бізнес-процесами є цілком реальним із застосуванням концепції Кайдзен (поліпшення або удосконалення), тобто японської філософії та практики управління, яка ґрунтується на безперервному вдосконаленні процесів виробництва, розробки, допоміжних бізнес-процесів і управління, а також усіх аспектів життя. «Кайдзен» – це два ієрогліфа «зміни» й «добре», тобто змінюй та змінюйся на краще.

Особливістю Кайдзен є те, що увага концентрується на поступовому поліпшенні процесів, що в цілому веде до важливого результату, і забезпечується покроковим виконанням циклу Демінга PDCA: «Плануй – Роби – Перевірй – Впливай».

Кайдзен, перш за все, задає правила поведінки і людських відносин на підприємстві, і починається з визнання проблеми, актуалізації потреби в удосконаленні. Відмінність кайдзен від традиційного менеджменту американської та європейської моделі полягає у вирішенні всіх проблемних ситуацій в місці їх виникнення, тобто там, де продукту (послуги) додається споживча цінність.

Варто зазначити ключові компоненти Кайдзен: 1) постійне скорочення всіх видів витрат, спрямоване на безперервне підвищення ефективності роботи; 2) раціональна організація робочих місць за допомогою системи 5S (Seiri – акуратність; Seiton – порядок; Seiso – чистота; Seiketsu – стандартизація; Shitsuke – дисципліна), що дозволяє досягти максимально можливого порядку, ефективності і продуктивності; 3) контроль якості в масштабі всієї компанії, причому поняття якості включає не лише якість продукції, а поняття якості самої роботи; 4) стандартизація – діяльність по стабілізації і підтримці досягнутих результатів покращення за рахунок навчання і дисципліни, забезпеченню стабільно високих результатів роботи. Масаакі Імаї представляв кайдзен як стратегію-парасольку, яка об'єднує багато відомих методів оптимізації виробництва і підвищення ефективності [4].

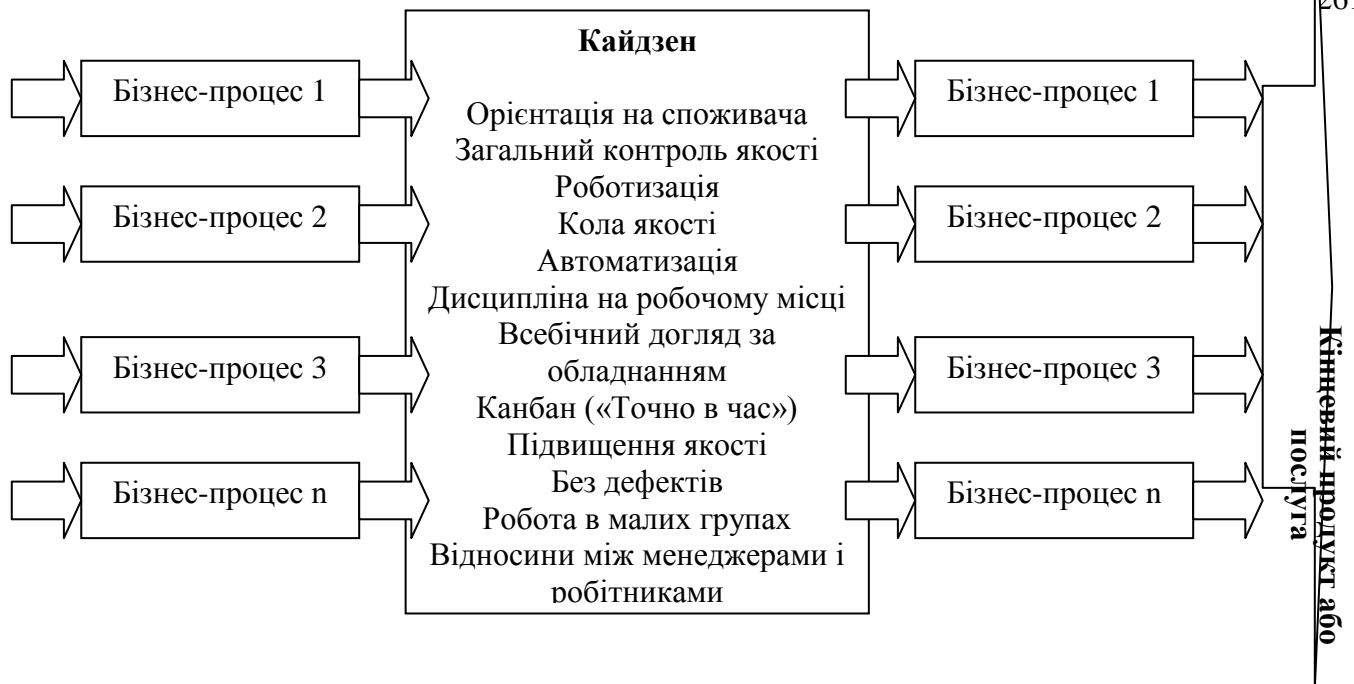

Рис. 1. Схема обґрунтування доцільності застосування концепції постійного вдосконалення як основи підвищення ефективності управління бізнес-процесами в акціонерних товариствах України

Джерело: авторська розробка

Кайдзен варто розглядати як довгострокову стратегію, яка включає постійні поліпшення, її можна підлаштувати під що завгодно, але при цьому слід позбуватися від непотрібного, вибудувати систему і постійно її удосконалювати [5].

Таким чином, реалізація концепції постійного вдосконалення як основи підвищення ефективності управління бізнес-процесами в акціонерних товариствах України як матеріальної, так і нематеріальної сфер має стати нині пріоритетом. Це дозволить не лише продовжити їх життєвий цикл, а й створить основу для довгострокового та конкурентоспроможного існування в межах адаптації до цілей сталого розвитку нашого століття.

Використана література:

1. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методологічні засади сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2016. 531 с.
2. Бондар О.В. Менеджмент інноваційної діяльності машинобудівних підприємств. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.06.02 – підприємництво, менеджмент та маркетинг. Київський Національний університет ім. Тараса Шевченка. Київ. 2002. 20 с.
3. Демиденко В. В. Управління бізнес-процесами як складова процесного підходу до управління підприємством. Ефективна економіка № 11. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4517>.
4. Масааки Имаи Кайдзен. Ключ к успеху японских компаний. Москва. Альпина Паблшер. 2018. 274с.
5. Бондар О.В., Глебова А.О. Інноваційний менеджмент. Навчальний посібник. Київ.: «Освіта України», 2013. 480 с.